

РЕШЕНИЕ

№ 455

гр. Бургас, 27.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, III ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди
двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Росен Д. Парашкевов

Членове: Калина Ст. Пенева
Радостина П. Иванова

при участието на секретаря Жанета Д. Граматикова
като разгледа докладваното от Калина Ст. Пенева Въззивно гражданско дело
№ 20232100500219 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл.258 и сл. от Гражданския процесуален кодекс.

Подадена е **въззивна жалба** от С. Д. Д. ЕГН ***** с поС.ен адрес:
гр. Б., ж.к.“И.“, бл.**, вх.*, ет. *, чрез процесуален представител адв. Сава
Каров от БАК с посочен съдебен адрес: гр.Бургас, ул.“Пиротска“ № 26, офис
№ 2 против решение № 2892/15.12.2022 год. по гр.д.№ 3938/2022 год. по
описа на Бургаския районен съд, в частите, с които:

-е отхвърлен иска за осъждане на Прокуратурата на Република България
за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди за **горницата над
уважения размер от 500 лв. до пълния заявен размер от 5001 лв.**, и

- е отхвърлен иска за осъждане на Прокуратурата на Република
България за заплащане на обезщетение за имуществени вреди за
**горницата над уважения размер от 800 лв. до пълния заявен размер от
1000 лв.**, като е намален и размера на присъдените разноски.

Въззивникът твърди, че решението в обжалваните части е неправилно, като постановено в противоречие със събрания по делото доказателствен материал, нормалната логика и идеите залегнали в ЗОДОВ и КЗПЧОС. Твърди, че определеният размер за обезщетение на неимуществените вреди е несправедлив поради несъобразяване с разпоредбата на чл.52 ЗЗД, тъй като е необосновано занижен, без да отчита релевантната съдебна практика, обстоятелството, че ищецът не е дал повод за образуваното срещу него наказателно производство и негативното влияние върху психическото и физическото му състояние, което е оказало неоснователно повдигнатото срещу него обвинение в извършването на престъпление, производството по което е било прекратено. Цитирана е съдебна практика в подкрепа на възраженията. Твърди несправедливо и необосновано занижаване на размера на дължимите имуществени вреди относно разходите за пътуване до Пловдив и размера на адвокатското възнаграждение. Направено е искане за отмяна на решението в обжалваните части и за цялостно уважаване на предявените искове в претендираните размери, **ведно със законните лихви**, както и за присъждане на пълния размер на направените по делото разноски.

В срок не е постъпил отговор на въззивната жалба от въззиваемата страна Прокуратурата на Република България.

Въззивната жалба е подадена в срока по чл.259 от ГПК, от легитимирано лице, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт и е процесуално допустима.

С решението в обжалваните части Бургаският районен съд се е произнесъл по обективно съединени искове с правни основания чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ.

Решението не е обжалвано и е влязло в сила в частите, с които исковете са уважени до размера от 500 лв. за неимуществените вреди и до размера от общо 800 лв. – за имуществените вреди, ведно със законните лихви.

В открито съдебно заседание въззивникът чрез процесуалния си представител поддържа изразеното становище, прави искане за уважаване на въззивната жалба и за присъждане на пълния размер на съдебните разноски за двете инстанции.

С депозираното писмено становище въззиваемият е направил искане за

оставяне на въззивната жалба без уважение и потвърждаване на решението в обжалваните части, както и евентуално искане по чл.78, ал.5 от ГПК за намаляване на размера на адвокатското възнаграждение платено от насрещната страна.

Бургаският окръжен съд, като взе предвид изложеното по-горе и събраните по делото доказателства, намира от фактическа и правна страна следното:

Решението в обжалваните части е постановено по исковите претенции на ищеца С. Д. Д., ЕГН *****, срещу ответника - Прокуратурата на Република България, за осъждане на ответника да заплати на ищеца обезщетение за претърпени неимуществени вреди, поради незаконно повдигнато обвинение в извършване на престъпление, в размер на **5001 лв.**, и обезщетение за имуществени вреди в общ размер от **1000 лв.** от които 600 лв. – платено адвокатско възнаграждение за защита на ищеца в досъдебното производство и 400 лв. – разходи във връзка с две пътувания до гр.Пловдив по повод на досъдебното производство, ведно **със законната лихва върху главниците, считано от предявяването на исковите** на 20.06.2022 год., до окончателното им изплащане.

При проверка по чл.269 от ГПК настоящият съд намира, че решението е валидно, а в обжалваната част - допустимо.

На базата на събраните пред районния съд доказателства се установява следната фактическа обстановка:

Видно от приетото като доказателство ДП № 582/2020г. по описа на П РУ – гр. Пловдив, пор. № 5892/2020г. по описа на Районна прокуратура – Пловдив, на осн. чл.212, ал.1 от НПК е било образувано досъдебно производство за това, че “на 31.05.2020 г., в гр. Пловдив са скрити чужди документи, а именно: международна товарителница /CMR/ № 1.B-3074/2020/SE, международна товарителница /CMR/ № 2.B3074/2020/SE, международна товарителница /CMR/ № 3.B-3074/2020/SE, международна товарителница /CMR/ № 4.B-3074/2020/SE, международна товарителница /CMR/ № 5.B3074/2020/SE, принадлежащи на „ВИ ПАЛОС ТРАНС“ ООД – гр. Пловдив с цел да причини вреда на дружеството – престъпление по чл. 319 НК”. **Съгласно изискванията на чл.214, ал.3 от НПК, в акта за образуване на досъдебно производство не са били посочени имената на лицето, за**

което има данни, че е извършило престъплението. Първото процесуално действие извършено спрямо ищеца по досъдебното производство е на 31.07.2020 год. в гр.Бургас, когато от него са били снети обяснения. **С постановление от 21.12.2020 год. С. Д. е привлечен в качеството на обвиняем и спрямо него е взета мярка за неотклонение „подписка“.** На същата дата обвинението е предявено и ищецът е разпитан в качеството му на обвиняем в присъствието на защитника – адв. Сава Каров - БАК. Последвало е събиране на писмени доказателства и разпити на свидетели. **С постановление от 20.05.2021 г. от прокурор при Районна прокуратура - Пловдив наказателното производство по ДП № 582/2020г. по описа на П РУ – гр. Пловдив, пор. № 5892/2020г. по описа на Районна прокуратура - Пловдив срещу ищеца е прекратено на осн. чл.243, ал.1 , т.1, вр. чл.24, ал.1, т.1 от НПК – т.е. поради това, че деянието не съставлява престъпление.** Постановлението за прекратяване на наказателното постановление е било обжалвано от ищеца по делото, с искане за изменение на основанията за прекратяването му, като с определение влязло в сила на 03.03.2022 год. постановлението е потвърдено.

По делото е разпитана като свидетел с. на ищеца Б. Ж. Д.а, която сочи, че той си намерил работа като международен шофьор чрез обява в сайт в интернет, в която било обявено трудово възнаграждение в размер на 2400 евро, но се прибрал „уморен, огорчен и без пари“. Подал жалба в ИТ след което му превели половината – около 2000 лв., а останалата част от обявеното възнаграждение ищецът не получил. Свидетелката сочи, че документи на работодателя действително се намирали у съпруга ѝ. Във връзка с досъдебното производство се наложило два пъти да се пътува до Пловдив, за което ищецът заплатил по 300 лева, или общо 600 лева за адвокатски възнаграждения на адв. Сава Каров, както и 200 лева за транспортни разходи. Свидетелката сочи, че ищецът е изживял силно притеснение, защото срещу него е било повдигнато обвинение.

Съгласно разпоредбата на чл.2, ал.1, т.3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди / ЗОДОВ / е предвидена отговорност за държавата, за вреди причинени на граждани от прокуратурата при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или **ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление.**

По делото се установи, че по отношение на ищеца е било повдигнато обвинение в престъпление, като наказателно производство е било прекратено поради това, че деянието не е престъпление, тъй като е малозначително. Установена е твърдяната от ищеца хипотеза по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, която е **основанието за присъждане на обезщетение за вредите**, настъпили като пряка и непосредствена последица от действията на ответника по повдигане и поддържане на незаконното обвинение.

Ищецът твърди, че е изпитал сериозни душевни тревоги, стрес и притеснения, което променило психиката му, повлияло негативно на начина му на живот, на семейството и работата му. Твърди също, че разходите които е направил във връзка с повдигнатото обвинение са били неоправдани и предизвикани от неоснователните действия на ответника, поради което претендира присъждане на обезщетение и за имуществени вреди.

Настоящият съд споделя приетото с Решение № 427 от 16.06.2010 г. на ВКС по гр. д. № 273/2009 г., III г. о., ГК и други съдебни решения на ВКС цитирани в него, Определение № 293 от 1.04.2019 г. на ВКС по гр. д. № 4062/2018 г., IV г. о., ГК, и др., по въпроса за доказването на вредите, причинно-следствената връзка между тях и незаконното обвинение. Формираната трайна и непротиворечива съдебна практика приема, че съдът не е строго ограничен от формалните доказателства за установяване наличието на подобно увреждане в рамките на обичайното за подобни случаи. Нормално е да се приеме, че по време на цялото наказателно производство лицето, незаконно обвинено в извършване на престъпление, е притеснено и тревожно, чувства се несигурно, накърнява се социалното му общуване, като се търпят и неудобства от социален и битов характер. Ето защо, не е в тежест на пострадалия да докаже всяко свое негативно преживяване, изразило се в душевно страдание, неудобство, безпокойство, срам и др. под. Само когато се твърди причиняване на болки и страдания над обичайните за такъв случай или конкретно увреждане на здравето, а също и други специфични увреждания с оглед конкретни обстоятелства или личността на увредения, те подлежат на обезвреда при съответното успешно проведено пълно главно доказване от ищцова страна. Съдебната практика приема, че дори да не са представени доказателства за претендираните вреди, обезщетение за тях следва да се определи, тъй като е нормално наказателното

преследване да се е отразило негативно на психиката и личния живот на ищеца. Фактът на незаконното обвинение е достатъчен да индицира, че той е претърпял вреди, рефлектиращи върху неговата чест и достойнство. **Ето защо дори само фактът на незаконното обвинение е достатъчен за да се приеме за установено, че ищецът е претърпял обичайните неимуществени вреди представляващи негативни преживявания** - душевно страдание, неудобство, безпокойство и др., в резултат на негативното въздействие, което неоснователно повдигнатото обвинение е оказало върху сферите от неговия живот, като в случая твърденията на ищеца за нарушено психическо равновесие, изпитван стрес и безпокойство в пряка причинно-следствената връзка с действията на ответника по повдигнатото обвинение се установяват и от свидетелските показания на свидетелката Д.а.

Предвид горното **са налице предпоставките за присъждане в полза на ищеца на обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди.** Обхватът на неимуществените вреди не може да бъде изцяло формално съизмерен, тъй като се касае за субективно отражение върху личността и преживяванията на пострадалия. Законодателят въвежда принципа, че обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост – чл.52 от ЗЗД. Както е посочено в ППВС № 4 / 23.12.1968 год., понятието „справедливост“ не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението. От една страна справедливото обезвъзмездяване се извежда от преценката на конкретни обстоятелства, които носят обективни характеристики, каквито са вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането, отнесени към тежестта на повдигнатото обвинение, продължителността на наказателното производство, вида на взетата мярка за неотклонение, другите наложени на ищеца ограничения в рамките на наказателното производство. Релевантни обстоятелства са и субективните характеристики като данните за личността на увредения, начинът му на живот, обичайната среда, контактите и социалния му живот, положението му в обществото, работата му - как обвинението в извършване на престъпление се е отразило върху личния, обществен и професионалния живот, чувствата, честта и достойнството на увредения.

Ищецът по делото не е осъждан и по отношение на него няма данни за

съпричастност към противообществени прояви. Повдигнато му обвинение е за извършване на умишлено документно престъпление по чл. 319 от НК, което се наказва с лишаване от свобода до три години или с пробация, което не е тежко по смисъла на чл. 93 от НК. Обвинението е било поддържано за кратък период от време от около пет месеца /повдигнато на 21.12.2020 год. – прекратено на 20.05.2021 год./, само в първа фаза на наказателния процес - досъдебно производство. Въпреки преживения от ищеца стрес и безпокойство в периода на повдигнатото срещу него обвинение, което е оказало негативно влияние върху неговата психика, по делото не са ангажирани доказателства за изключителни или трайни психични промени. Не се твърди и не са ангажирани доказателства незаконното обвинение да е предизвикало разстройство на физическото здраве на ищеца. Липсват доказателства повдигнатото обвинение да е станало доС.ие до други лица, извън семейството, от социалното, битово и професионално обкръжение на ищеца. Не е установено то да е повлияло негативно на отношенията със с. му и да е променило семейния му живот. От свидетелските показания на с. на ищеца става ясно, че след повдигане на обвинението тя е подкрепяла съпруга си, а не се е дистанцирала от него. Не са ангажирани доказателства и относно твърдяното негативно отражение на обвинението върху професионалната сфера на ищеца или върху възможността му да полага труд и да реализира доходи. Спрямо ищеца е била взета най-леката мярка за неотклонение „подписка“, като за релевантния период не са му били наложени други ограничения. По време на висящото досъдебно производство спрямо ищеца не са извършвани ненужни или необосновани процесуални действия, които да са влошили положението му. Ищецът не е публично известна личност и липсват данни за публично разгласяване на обвинението, от което за ищеца да са предизвикани вредни последици поради негативен обществен отзвук.

При комплексен анализ на конкретно установените по делото обстоятелства, настоящият съд намира, че **искът за неимуществени вреди е основателен и следва да бъде уважен за сумата от 1000 лв., ведно с претендираната законна лихва**, която сума справедливо обезвъзмездява ищеца за изпитаните от него душевни болки и страдания в резултат на незаконното обвинение в извършване на престъпление. В останалата част, **за сумата над 1000 лв. до претендиания размер от 5001 лв., претенцията е неоснователна и следва да бъде отхвърлена.**

Ето защо, обжалваното решение се явява **неправилно в частта**, с която претенцията на ищеца за неимуществени вреди е отхвърлена за сумата над 500 лв. до 1000 лв. – в тази част решението като постановено в противоречие с чл.52 от ЗЗД **следва да бъде отменено, а спорът - решен по същество от настоящия съд с допълнително присъждане на сумата от 500 лв., ведно със законната лихва.** /Относно възможността за присъждане на законна лихва за първи път от въззивния съд, при непроизнасяне по този въпрос с диспозитива на обжалваното решение, настоящият съд съобразни практиката на ВКС обективизирана в решение № 50006/23.02.2023 год. по т.д.№2407/2021 год. по описа на ВКС,1-во т.о. и др./

В останалата обжалвана част, с която претенцията за неимуществени вреди е отхвърлена за сумата над 1000 лв. до претендирания размер от 5001 лв., **решението се явява правилно и следва да бъде потвърдено от настоящия съд.**

Районният съд е приел, че от претендираните от ищеца разходи за две пътувания от Бургас до Пловдив от общо 400 лв., за разликата над 200 лв. претенцията е неоснователна и следва да се отхвърли. Настоящият съд споделя този извод. Ищецът носи тежестта при условията на пълно и главно доказване, че в пряка причинно-следствена връзка с незаконното обвинение е извършил разходи, като при тези условия следва да докаже и техния размер. В подкрепа на твърдението на ищеца, че втори път е предоставил на адвоката сумата от 200 лв. за отиване до Пловдив, не са ангажирани никакви доказателства по делото, поради което за разликата над признатите вреди от общо 800 лв. - платено адвокатско възнаграждение от 600 лв. и 200 лв. разходи за две пътувания на Пловдив, до претендираните общо 1000 лв. – т.е. за разликата от 200 лв., **претенцията се явява неоснователна като недоказана и обосновано е била отхвърлена от районния съд.** Фактически неточно е твърдението във въззивната жалба, че районният съд е намалил размера на платеното в досъдебното производство адвокатско възнаграждение от ищеца в полза на адв. Каров. С решението в необжалваната част районният съд не е извършил такова намаляване, а е присъдил претърпените вреди изразяващи се в платено адвокатско възнаграждение в наказателното производство, в пълния размер от 600 лв., съобразно отразеното в договор за правна помощ приложен на л.49 от

досъдебното производство. **Ето защо в обжалваната част, с която претенцията за имуществени вреди е отхвърлена за сумата от 200 лв. решението също се явява правилно и следва да бъде потвърдено.**

По въпроса за съдебните разноски:

Пред районния съд ищецът е направил разноски в размер на общо 810 лв. от които 800 лв. за заплатено адвокатско възнаграждение и 10 лв. - за заплатена държавна такса. Съобразно основателните части от исковете общо за 1800 лв., при заявен материален интерес от общо 6001 лв., в полза на ищеца са дължими разноски в размер на общо 243 лв., от които с решението в необжалваната част са присъдени 175,47 лв., а **въззивният съд следва да присъди дължимата разлика от 67,53 лв.,** която следва да се възложи в тежест на ответника.

Съобразно с основателната част от въззивната жалба за сумата от 500 лв., при общ размер на направените пред въззивния съд разноски от 805 лв. от които 800 лв. – заплатено адвокатско възнаграждение и 5 лв. – платена държавна такса, и обжалваем интерес от 4701 лв., **в полза на въззивника следва да се присъди сумата от 86 лв.,** която следва да се възложи в тежест на въззиваемия. Направеното от въззиваемия възражение за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение от въззивника от 800 лв. е неоснователно, тъй като размерът му е съобразен с минималните размери по Наредба №1 за МРАВ и с правната и фактическа сложност на делото. Ето защо съдът не уважава искането по чл.78, ал.5 от ГПК и не намалява размера на разноските в частта за заплатеното от въззивника адвокатско възнаграждение за защита пред въззивния съд, но както стана ясно от изложеното по-горе, го редуцира съобразно изхода от делото.

Мотивиран от горното, Бургаският окръжен съд,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 2892/15.12.2022 год. по гр.д.№ 3938/2022 год. по описа на Бургаския районен съд, **В ЧАСТТА ОТ ОБЖАЛВАНИТЕ ЧАСТИ**, с която е отхвърлен иска за осъждане на Прокуратурата на

Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2, Булстат 121817309, да заплати на С. Д. Д., ЕГН *****, с адрес Б., ж.к. "И." бл. **, вх. *, ет. *, сумата над 500 лв. до 1000 лв. общо дължима главница – обезщетение за неимуществени вреди – т.е. разликата от 500 лв. ,

КАТО ВМЕСТО РЕШЕНИЕТО В ОТМЕНЕНАТА ЧАСТ ОТ ОБЖАЛВАНИТЕ ЧАСТИ ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА на Република България, с адрес гр. София, бул. „Витоша“ № 2, Булстат 121817309 да заплати на С. Д. Д., ЕГН *****, с адрес Б., ж.к. "И." бл. **, вх. *, ет. *, сумата над 500 лв. до общия размер на дължимото обезщетение от 1000 лв. - т.е. допълнително разликата от 500 лв. /петстотин лева/ - обезщетение за неимуществени вреди претърпени душевни болки и страдания поради незаконно обвинение в извършване на престъпление по чл. 319 НК по ДП 582/2020г. по описа на П РУ - гр.Пловдив, преписка № 5895/2020 г. по описа на ПРП, ведно със законната лихва върху разликата от 500 лв., считано от предявяване на иска на 20.06.2022 год. до окончателното изплащане на сумата.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 2892/15.12.2022 год. по гр.д.№ 3938/2022 год. по описа на Бургаския районен съд, **В ОСТАНАЛИТЕ ОБЖАЛВАНИ ЧАСТИ.**

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА на Република България, с адрес гр. София, бул. „Витоша“ № 2, Булстат 121817309 да заплати на С. Д. Д., ЕГН *****, с адрес Б., ж.к. "И." бл. **, вх. *, ет. * разликата в дължимите разноси направени пред първоинстанционния съд съобразно основателната част от исковата претенция в размер на **67,53 лв.** /шестдесет и седем лева и петдесет и три стотинки/, както и сумата от **86 лв.** /осемдесет и шест лева/ - съответна част от направените пред въззивния съд разноси на основателната част от въззивната жалба.

В частта за неимуществените вреди решението може да бъде обжалвано пред Върховния касационен съд с касационна жалба, в едномесечен срок от връчването на препис от него на страните. В частта за имуществените вреди решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____